

QUÈ CAL SABER?

DETALLS DE NOMENCLATURA TAXONÒMICA

En aquest full comentarem alguns detalls de la **nomenclatura taxonòmica**.¹ Com sabeu, el **nom científic** d'una **espècie** (és a dir, d'un **tàxon** o **unitat taxonòmica** fonamental en l'estudi de la diversitat dels éssers vius i base de llur classificació) s'escriu en **lletí** (per bé que amb l'alfabet ampliat amb les lletres *j*, *k*, *w* i *y*) i en **lletra cursiva**, el **gènere** amb la inicial en majúscula i l'**epítet específic** en minúscula (per exemple, «*Mus musculus*»). El **gènere** es pot abreujar amb la inicial i un punt, però cal deixar un espai de separació igualment entre el **gènere** i l'**epítet específic**. Així doncs, heu d'escriure «*M. musculus*», i no *«*M.musculus*».

Si abreugeu els noms d'aquesta manera, la primera vegada que l'esmenteu heu de posar el **gènere** complet, o, almenys, heu d'haver esmentat el **gènere** complet tot sol abans. Per molt que en la gran majoria de casos diguem i escrivim «*E. coli*» quan ens referim a *Escherichia coli*, en una publicació científica hem d'escriure el **gènere** complet, almenys la primera vegada que ens hi referim, encara que només sigui per una qüestió d'elegància, i encara que sigui una revista que només publiqui articles d'una mateixa **espècie** (sempre hi pot haver algú que no sàpiga de quin **gènere** es tracta). Aquesta regla s'ha d'observar especialment en el títol de l'article.

Les abreviatures dels mots llatins *species* i *subspecies* són, respectivament, «sp.» (no *«spp.») i «ssp.» (no *«sspp.»). Aquests mots s'escriuen en **lletra rodona** quan formen part del nom científic, com en «*Equus* sp.», «*Taraxacum officinale* ssp. *vulgare*», malgrat que es tracti d'abreviatures llatines. El mot no normatiu **serovar* ('subdivisió d'una espècie o d'una subespècie de microorganisme que inclou organismes que tenen algun caràcter antigènic comú que els diferencia d'altres línies o soques'; les formes normatives són *serotip* i *serotipus*) també s'escriu en **rodona** quan és part integrant del nom científic: «*Salmonella enterica* serovar *typhi*».

En els usos informals, les llengües romàniques adapten a l'ortografia i la fonètica pròpies els noms dels **tàxons supraespecífics**. En els usos formals, però, s'empren les denominacions llatines. En lletí, els **tàxons supraespecífics** s'escriuen sempre amb la inicial en majúscula, en **cursiva** els afectats pel Codi Internacional de Nomenclatura d'Algues, Fongs i Plantes² o pel Codi Internacional de Nomenclatura de Procariotes,³ i en rodona els afectats pel Codi Internacional de Nomenclatura Zoològica.⁴ D'aquesta manera, tenim «*Magnoliatae*» i «*Enterobacteriaceae*», però «Arthropoda».

En llistes, índexs i catàlegs, els noms dels **tàxons** es poden escriure tots en **rodona** si no hi ha perill de confusió, i es pot reservar la **cursiva** per a altres usos d'èmfasi tipogràfic.

1. Per a més informació sobre la diferència entre el **nom científic** i el nom popular, vegeu el núm. 111 DE QUÈ CAL SABER?

2. La darrera versió d'aquest codi, que fins al 2011 es deia Codi Internacional de Nomenclatura Botànica, es va aprovar al XIX Congrés Botànic Internacional (IBC, 'International Botanical Congress'), que es va celebrar a Shenzhen (Xina) el juliol del 2017; per aquest motiu, es coneix també amb el nom de Codi Shenzhen.

3. La darrera versió d'aquest codi —les edicions anteriors es titulaven Codi Internacional de Nomenclatura de Bacteris— es va presentar al XIV Congrés Internacional de Bacteriologia i Microbiologia Aplicades, celebrat a Montreal (Canadà) i, després d'un període de discussió, es va publicar el 2019.

4. INTERNATIONAL COMMISSION ON ZOOLOGICAL NOMENCLATURE (ICZN), *International Code of Zoological Nomenclature* (en línia), 4a ed., Singapur, ICZN, 1999. L'Institut d'Estudis Catalans en va publicar la traducció oficial en català l'any 2003 i, posteriorment, l'any 2008, en va publicar un portal terminològic accessible a <https://cit.iec.cat/CINZ>.